

مالیات بر ارث

- نویسنده : حسابدانان
 - مدت زمان مطالعه : ۱۲ دقیقه
 - سطح : متوسط
 - پیش نیاز : مالیات چیست؟
 - دسته بندی : مالیات
 - تاریخ : ۱۴۰۳ / ۰۷ / ۲۴
-

* فهرست مطالب :

- ۱- مالیات بر ارث چیست؟
- ۲- مالیات بر ارث به چه مواردی تعلق می‌گیرد؟
- ۳- نرخ های مالیات بر ارث چند درصد است؟
- ۴- طبقه بندی وراثت و نرخ های مربوط به هر طبقه (مثال)
- ۵- موارد غیر مشمول مالیات بر ارث
- ۶- تکالیف مودیان در اجرای قانون مالیات بر ارث
- ۷- اخذ مفاصای مالیاتی برای وراثت

۸ - اگر سوالی درباره مالیات بر ارث دارید، مشاوره مالیاتی کسب و کار خود
را از ما بگیرید!

مقدمه

مرگ، درگذشت، وفات یا فوت در زیست‌شناسی پایان چرخه زندگی زیستی موجودات زنده و در پزشکی به معنای توقف برگشت‌ناپذیر علائم حیاتی است. مرگ در متن‌های دیگر رشته‌ها، ممکن است به نابودی کامل یک روند، یک وسیله یا یک پدیده اشاره کند.

یکی از مباحثی که بعد از مرگ هر شخصی به وجود می‌آید، تعیین تکلیف دارایی‌ها و اموال اوست.

اگر شخصی از دنیا برود تکلیف دارایی‌های او چه می‌شود؟ آیا دولت کلیه دارایی‌های او را توقیف می‌کند؟ آیا این اموال به فرزندان او می‌رسد؟ آیا دولت از این اموال سهمی دارد؟ اگر دارد چند درصد است؟ آیا سهم دولت دارای نرخ‌های خاصی است؟ آیا مالیات کلیه اموال با یک نرخ محاسبه می‌گردد؟

در این مقاله راجع به ارث و ماترک، اشخاص و اموال مشمول مالیات بر ارث، طبقات وراثت، نحوه تقسیم سهم الارث وراثت، بدهی قابل کسر از ماترک متوفی، نحوه محاسبه مالیات بر ارث و نرخ‌های مقرر، وظایف مودیان مالیات بر ارث، تکالیف اشخاص ثالث در ارتباط با مالیات بر ارث، اختیارات، وظایف و تکالیف سازمان امور مالیاتی کشور و جرائم در خصوص مالیات بر ارث بحث خواهیم نمود.

۱- مالیات بر ارث چیست؟

در ابتدا برای درک بهتر مفاهیم ارث و قوانین مالیاتی حاکم بر آن، لازم است با برخی از مفاهیم و تعاریف حقوقی آشنایی داشته باشیم.

ارث در لغت به معنای آنچه از مال متوفی به وارث می رسد و در قانون مدنی گاه به معنی مال و گاه به معنی حقی که پس از مرگ شخص به بازماندگان او می رسد اطلاق شده است.

ماترک، دارایی به جای مانده از مورث است که شامل اموال، حقوق و مطالبات متوفی می باشد. در صورتی دارایی شخص عنوان ماترک پیدا می کند که شرایط ذیل برقرار باشد:

۱- موت مورث

۲- وجود وارث

۳- وجود ماترک برای متوفی

اولا دیون متوفی به وارثان میت تعلق نمی گیرد، بلکه به ماترک تعلق می گیرد و باید از آن محل ادا گردد و چنانچه ماترک تکاپوی پرداخت دیون و حقوق متوفی را نکند، ورثه ملزم نیستند غیر از ماترک چیزی به بستانکاران بدهند. ثانيا، دیون متعلق به ماترک باید قبل از تقسیم ادا شود.

فصل چهارم (مالیات بر ارث) از باب دوم "مالیات بر دارایی" قانون مالیات های مستقیم، که شامل مواد ۱۷ الی ۴۳ است، در رابطه با مالیات بر ارث صحبت کرده است و قوانین مالیاتی آن را طبق متون قانونی، بخشنامه ها، آیین نامه، دستورالعمل ها و سایر مقررات بیان کرده است.

البته برخی مواد قانونی در اصلاحیه های مختلف حذف گردیده اند و برخی دیگر همچنان پا برجا هستند که از مهم ترین آن ها به مواد [۱۷](#)، [۱۸](#)، [۲۶](#) و [۳۴](#) می توان اشاره نمود.

۲ - مالیات بر ارث به چه مواردی تعلق می گیرد؟

مالیات در ایران و همچنین در سراسر دنیا به عنوان بخشی از منبع مهم درآمدی دولت ها به شمار می رود.

مالیات انواع مختلفی دارد و در قوانین مالیات ایران، مالیات به دو دسته مالیات‌های مستقیم و غیرمستقیم تقسیم‌بندی می‌شود که هر کدام از آنها شامل شاخه‌های مختلفی هستند.

مالیات بر ارث را می‌توانیم یکی از زیر گروه‌های قانون مالیات‌های مستقیم معرفی کنیم، چرا که پرداخت‌کننده‌های مالیات برای سازمان امور مالیاتی شناخته شده و قابل رهگیری هستند.

یکی از پایه‌های مالیاتی در ایران مالیاتی است که وراثت متوفی از ماترک او باید پرداخت کنند تا بتوانند از اموال او پس از مرگ استفاده کنند و این مالیات شامل مقرراتی به شرح زیر می‌باشد.

در راستا توضیح مواد در ماده‌ی ابتدایی هر فصل از قوانین مالیاتی، درباره‌ی منبع مالیاتی آن و حکم شمول آن فصل توضیحاتی داده شده است. مطابق همین امر در [ماده ۱۷](#) ق.م.م آورده شده است که: «اموال و دارایی‌هایی که در نتیجه فوت شخص اعم از فوت واقعی یا فرضی انتقال می‌یابد، به شرح زیر مشمول مالیات است.»

فوت حقیقی: یکی از اقسام مرگ و فوت بوده که در آن، زندگی زیستی و حیاتی فرد، با مرگ طبیعی یا بر اثر یک حادثه و... به پایان می‌رسد و به عبارتی، فرد دیگر در قید حیات نیست.

فوت فرضی: یکی از اقسام موت در قانون مدنی است که در آن، مدتی طولانی، از غیبت فرد، می گذرد و زنده نبودن او، فرض می شود.

برای کسب اطلاعات بیشتر در خصوص مالیات بر ارث [پادکست مالیات بر ارث](#) را گوش دهید.

مالیات بر ارث بر مواردی به شرح ذیل وضع می گردد :

- ۱ - نسبت به سپرده‌های بانکی، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار و سودهای متعلق به آنها و همچنین سود سهام و سهم الشرکه
- ۲ - نسبت به سهام و سهم الشرکه و حق تقدم آنها
- ۳ - نسبت به حق الامتیاز و سایر اموال و حقوق مالی
- ۴ - نسبت به انواع وسایل نقلیه موتوری، زمینی، دریایی و هوایی
- ۵ - نسبت به املاک و حق واگذاری محل
- ۶ - نسبت به اموال و دارایی های متعلق به متوفای ایرانی که در خارج از کشور واقع شده است.

۳- نرخ های مالیات بر ارث چند درصد است ؟

هر کدام از مواردی که در بالا گفته شد بعد از فوت متوفی به نرخ های متفاوتی قابل کسر مالیات هستند و باید دقت داشت که هر کدام از چه زمانی مشمول این مالیات می شوند که به شرح ذیل به آن ها می پردازیم:

۱- نسبت به سپرده های بانکی، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار به استثنای موارد مندرج در بند (۲) این ماده و سودهای متعلق به آنها و همچنین سود سهام و سهم الشرکه تا تاریخ ثبت انتقال به نام وراث و یا پرداخت و تحویل به آنها به نرخ سه درصد (۳٪)

۲- نسبت به سهام و سهم الشرکه و حق تقدم آنها یک و نیم (۱/۵) برابر نرخ های مذکور در تبصره (۱) ماده ۱۴۳ و ماده ۱۴۳ مکرر این قانون طبق مقررات مزبور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث

مطابق ماده ۱۴۳ ق.م.م: از هر نقل و انتقال سهام و سهم الشرکه و حق تقدم سهام و سهم الشرکه شرکا در سایر شرکت ها مالیات مقطوعی به میزان چهار درصد (۴٪) ارزش اسمی آنها وصول می شود.

و همچنین مطابق ماده ۱۴۳ مکرر ق.م.م: از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شرکت ها اعم از ایرانی و خارجی در بورس ها یا بازارهای خارج از بورس دارای مجوز، مالیات مقطوعی به میزان نیم درصد (۰/۵٪) ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد.

۳- نسبت به حق الامتیاز و سایر اموال و حقوق مالی که در بندهای مذکور به آنها تصریح نشده است، به نرخ ده درصد (۱۰٪) ارزش روز در تاریخ تحویل یا ثبت انتقال به نام وراث

۴- نسبت به انواع وسایل نقلیه موتوری، زمینی، دریایی و هوایی به نرخ دو درصد (۲٪) بهای اعلامی توسط سازمان امور مالیاتی کشور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث

۵- نسبت به املاک و حق واگذاری محل یک و نیم (۱/۵) برابر نرخ های مذکور در [ماده ۵۹](#) این قانون به مأخذ ارزش معاملاتی املاک و یا به مأخذ ارزش روز حق واگذاری حسب مورد، در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث

در [ماده ۵۹ ق.م.م](#) بیان شده است که:

نقل و انتقال قطعی املاک به مأخذ ارزش معاملاتی و به نرخ پنج درصد (۵٪) و همچنین انتقال حق واگذاری محل به مأخذ وجوه دریافتی مالک یا صاحب حق و به نرخ دو درصد (۲٪) در تاریخ انتقال از طرف مالکان عین یا صاحبان حق مشمول مالیات می باشد.

۶- نسبت به اموال و دارایی های متعلق به متوفای ایرانی که در خارج از کشور واقع شده است پس از کسر مالیات بر ارثی که از آن بابت به دولت محل وقوع اموال و دارایی ها پرداخت شده است به نرخ ده درصد (۱۰٪) ارزش ماترک که مأخذ محاسبه مالیات بر ارث در کشور محل وقوع مال قرار گرفته است. در

صورت عدم شمول مالیات بر ارث در کشور مزبور به مأخذ ارزش روز انتقال یا تحویل به نام وراث

• مطالعه کنید: [مقاله مشاورین املاک](#)

نکته مهم:

نرخ های مذکور در این ماده مربوط به وراث طبقه اول است. در صورتی که وراث طبقات دوم و سوم باشند، نرخ های مذکور در این ماده به ترتیب دو و چهار برابر خواهد شد.

۴ – طبقه بندی وراث و نرخ های مربوط به هر طبقه

وراث در طبقه بندی قانونی به ۳ طبقه کلی تقسیم می شوند، که نرخ های مالیاتی در رابطه با ارث برای هر یک از این طبقات به صورت جداگانه محاسبه می گردد:

۱- وراث طبقه اول که عبارتند از: پدر، مادر، زن، شوهر، اولاد و اولاد اولاد.

۲- وراث طبقه دوم که عبارتند از: اجداد، برادر، خواهر و اولاد آنها.

۳- وراث طبقه سوم که عبارتند از: عمو، عمه، دایی، خاله و اولاد آنها.

نرخ های مذکور را در قالب جدول ذیل در سایت حسابدانان برای شما عزیزان آماده کرده ایم:

نوع اموال و دارایی‌ها	وراث طبقه اول	وراث طبقه دوم	وراث طبقه سوم
سپرده‌های بانکی	۳٪	۶٪	۱۲٪
سپرده مؤسسات مالی و اعتباری	۱۰٪	۲۰٪	۴۰٪
ملک مسکونی	۷.۵٪	۱۵٪	۳۰٪
مغازه و املاک تجاری	۳٪	۶٪	۱۲٪
اجناس موجود در مغازه	۱۰٪	۲۰٪	۴۰٪
املاک اداری	۳٪	۶٪	۱۲٪
خودرو	۲٪	۴٪	۸٪
سهام بورسی	۰.۷۵٪	۱.۵٪	۳٪
سهام غیر بورسی	۶٪	۱۲٪	۲۴٪
باغ، ملک زراعی، اراضی بایر و ...	۷.۵٪	۱۵٪	۳۰٪
اوراق مشارکت	۳٪	۶٪	۱۲٪
حق امتیاز	۱۰٪	۲۰٪	۴۰٪
صندوق امانات	۱۰٪	۲۰٪	۴۰٪
سایر اموال و دارایی‌ها	۱۰٪	۲۰٪	۴۰٪

حال بهتر موضوع به مثال زیر توجه کنید:

مثال : شخصی بعد از فوت در سپرده‌های بانکی خود مبلغ ۱۰ میلیارد ریال و سود سهام تا تاریخ ثبت انتقال به نام وراثت مبلغ ۵ میلیارد ریال داشته است. مالیات ارث ایشان برای طبقه اول چقدر است ؟

پاسخ مطابق نرخ های جدول فوق می باشد :

ریال ۴۵۰.۰۰۰.۰۰۰

۵ - موارد غیر مشمول مالیات بر ارث

مواردی که در بندهای فوق گفته شدند همگی مشمول مالیات بر ارث هستند، اما استثنائاتی هم در این باره وجود دارد. این موارد عبارتند از:

اموالی که جزء ماترک متوفی باشد و طبق قوانین یا احکام خاص، مالکیت آنها سلب و یا به صورت بلا عوض در اختیار اشخاص موضوع [ماده ۲](#) قانون یعنی:

۱ - وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی

۲ - دستگاه‌هایی که بودجه آنها وسیله دولت تأمین می‌شود.

۳ - شهرداری‌ها و دهیاری‌ها

۴ - بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی دارای مجوز معافیت از طرف حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری.

قرار گیرد، با تأیید اشخاص مزبور از شمول مالیات بر ارث خارج و در صورتی که بابت سلب مالکیت عوضی داده شود، ارزش آن عوض یا اموال سلب مالکیت شده هر کدام کمتر باشد، جزء اموال مشمول مالیات بر ارث موضوع ردیف های مربوط در ماده ۱۷ این قانون محسوب و مشمول مالیات خواهد بود.

و همچنین :

۱ - وجوه بازنشستگی و وظیفه و پس انداز خدمت و مزایای پایان خدمت، مطالبات مربوط به خسارت اخراج، باز خرید خدمت و مرخصی استحقاقی استفاده نشده و بیمه های اجتماعی و نیز وجوه پرداختی توسط موسسات بیمه یا بیمه گزار و یا کارفرما از قبیل انواع بیمه های عمر و زندگی، خسارت فوت و همچنین دیه و مانند آنها حسب مورد که یکجا و یا به طور مستمر به ورثه متوفی پرداخت می گردد.

برای اطلاعات بیشتر از ورکشاپ آینده تکالیف مالیاتی حسابداران دیدن فرمایید.

۲ - اموال منقول متعلق به مشمولین بند (۴) ماده (۳۹) قرارداد وین مورخ فروردین ۱۳۴۰ و ماده (۵۱) قرارداد وین مورخ اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ و بند (۴)

ماده (۳۸) قرارداد وین مورخ اسفندماه ۱۳۵۳ با رعایت شرایط مقرر در قرارداد مزبور با شرط معامله متقابل.

۳ - اموالی که برای سازمان ها و موسسه های مذکور در ماده ۲ این قانون مورد وقف یا نذر یا حبس واقع گردد به شرط تأیید سازمان ها و موسسه های مذکور.

۴ - اثاث البیت محل سکونت متوفی

و همچنین :

وراث طبقات اول و دوم نسبت به اموال شهدای انقلاب اسلامی مشمول مالیات بر ارث موضوع این فصل نخواهند بود.

احراز شهادت برای استفاده از مقررات این ماده منوط به تأیید یکی از نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و یا بنیاد شهید انقلاب اسلامی حسب مورد می باشد.

۶ – تکالیف مودیان در اجرای قانون مالیات بر ارث

مودی در بحث مالیات بر ارث نمی تواند شخص متوفی باشد، فلذا مودیان این فصل از قانون وراث متوفی بوده که تکالیفی بر عهده آنان می باشد:

وراث متوفی (منفردا یا مجتمعا) یا ولی یا امین یا قیم یا نماینده قانونی آنها موظفند به منظور کسر هزینه های کفن و دفن در حدود عرف و عادات و واجبات مالی و عبادی در حدود قواعد شرعی و دیون محقق متوفی از ماترک موضوع ماده ۱۷ این قانون، ظرف مدت یک سال از تاریخ فوت متوفی اظهارنامه ای حاوی کلیه اقلام ماترک با تعیین ارزش روز زمان فوت و تصریح مطالبات و بدهی ها طبق فرم نمونه مخصوصی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می شود به انضمام مدارک زیر به اداره امور مالیاتی صلاحیتدار تسلیم نماید:

- ۱- رونوشت یا تصویر گواهی شده اسناد مربوط به بدهی ها و مطالبات متوفی
- ۲- رونوشت یا تصویر گواهی شده کلیه اوراقی که مثبت حق مالکیت متوفی نسبت به اموال و حقوق مالی است.

۳- رونوشت یا تصویر گواهی شده آخرین وصیتنامه متوفی اگر وصیتنامه موجود باشد.

۴- در صورتی که اظهارنامه از طرف وکیل یا قیم یا ولی داده شود رونوشت یا تصویر گواهی شده وکالتنامه یا قیمنامه

۵- رونوشت یا تصویر گواهی فوت از مراجع ذی ربط

اداره امور مالیاتی مربوط مکلف است اظهارنامه تسلیمی در مهلت مقرر را رسیدگی و به شرح زیر اقدام کند:

الف - در صورتی که ارزش روز کلیه ماترک متوفی کمتر از دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه کفن و دفن باشد، اموال و دارایی‌های متوفی مشمول مالیات موضوع [ماده ۱۷](#) این قانون نخواهد شد و مالیات‌های پرداختی ماده مذکور با ارائه اسناد و مدارک مثبت به پرداخت‌کننده مسترد خواهد شد.

ب - در صورتی که ارزش روز ماترک بیشتر از دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه‌های کفن و دفن باشد، در این صورت موارد مزبور به ترتیب از ارزش روز اموال و دارایی‌های موضوع بندهای (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵) [ماده ۱۷](#) این قانون کسر و مازاد ماترک حسب مورد به مأخذ مقرر در ماده مزبور مشمول مالیات خواهد شد و اضافه مالیات‌های پرداختی موضوع [ماده ۱۷](#) این قانون با ارائه اسناد و مدارک مثبت به پرداخت‌کننده مسترد خواهد شد.

ج - در صورتی که کل ماترک یا بخشی از آن مطابق بندهای (الف) و (ب) مشمول مالیات نباشد، اداره امور مالیاتی موظف است گواهی لازم مبنی بر بلامانع بودن ثبت یا انتقال یا پرداخت یا تحویل اموال و دارایی غیرمشمول متوفی به وراثت را حسب موارد مذکور در [ماده ۱۷](#) این قانون به عنوان مراجع ذی ربط صادر نماید.

تبصره ۱:

در صورتی که بدهی متوفی مستند به مدارک و اسناد مثبت قانونی بوده و اصالت آن مورد تأیید اداره امور مالیاتی صلاحیتدار قرار گیرد قابل کسر از ماترک خواهد بود.

۷ - اخذ مفاسای مالیاتی برای وراثت

هیچ کدام از ارگان های ذی ربط حق واگذاری اموال و ماترک متوفی را بدون اخذ مفاسای مالیاتی به وراثت ندارد:

اشخاص زیر مجاز نیستند قبل از اخذ گواهی پرداخت مالیات مربوط موضوع این قانون، اموال و دارایی های متوفی را به وراثت یا موصی له تسلیم کنند و یا به نام آنها ثبت و یا معاملاتی راجع به اموال و دارایی های مزبور انجام دهند:

۱- بانک ها و سایر موسسات مالی و اعتباری، شرکت ها، موسسات، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر اشخاص حقوقی دولتی و غیر دولتی که وجوه نقد یا سفته یا جواهر و یا هر نوع مال دیگر از متوفی نزد خود دارند.

۲- ادارات ثبت اسناد و املاک موقعی که مال غیر منقول را به اسم وراثت یا موصی له ثبت می نمایند.

۳- دفاتر اسناد رسمی موقعی که می خواهند تقسیم نامه یا هر نوع معامله وراثت راجع به اموال و دارایی های متوفی را ثبت نمایند.

۴- شرکت هایی که متوفی در آنها مالک سهام یا سهم الشرکه می باشد.

۵- شرکت های کارگزاری، صندوق های سرمایه گذاری و سایر نهادهای مالی

۶- صندوق های دادگستری و صندوق های ادارات ثبت اسناد و املاک کشور

اشخاص مذکور در بندهای یادشده (به استثنای اشخاص موضوع بندهای (۲) و (۶) این ماده و اشخاص موضوع بندهای (۱) و (۲) [ماده ۲](#) این قانون) در صورت تخلف علاوه بر اینکه تا معادل ارزش مال مشمول وراثت نسبت به پرداخت مالیات و جرائم متعلق مسئولیت تضامنی دارند، مشمول جریمه ای به میزان دو برابر

مالیات متعلق نیز خواهند بود. در مورد بانک ها، شرکت ها و موسسات دولتی، متخلف و شرکا و معاونان وی در تخلف نیز مسئولیت تضامنی خواهند داشت. برای دیدن محصول رایگان حسابداری و ثبت اسناد وجوه نقد [اینجا](#) کلیک کنید.

محاکم دادگستری، ادارات اجرای احکام دادگستری، ادارات ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان اوقاف و امور خیریه و اداره سرپرستی صغار و محجورین، صندوق‌های دادگستری، صندوق‌های ادارات ثبت اسناد و املاک کشور و اشخاص موضوع بندهای (۱) و (۲) [ماده ۲](#) این قانون در صورتی که در حیطه وظایف قانونی خود حکمی را در خصوص اموال و دارایی‌های متوفی صادر یا اجراء نمایند، موظفند رونوشت یا تصویر آن حکم را ظرف مهلت ده روز حسب مورد پس از صدور یا اجراء به سازمان امور مالیاتی کشور ارسال کنند.

کارکنان مقصر کلیه اشخاص حقوقی مذکور، در صورت عدم ارسال حکم یا عدم أخذ مفاصای مالیاتی، علاوه بر مجازات مربوط به تخلفات اداری و قانونی دستگاه مربوط به خود، مکلف به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارت وارده به دولت با اقامه دعوی از طرف سازمان امور مالیاتی کشور به موجب حکم مراجع قضائی ذی‌ربط خواهند بود. این حکم در مورد شرکا و معاونان متخلفان مذکور نیز مجری است.

تبصره ۱:

سازمان امور مالیاتی کشور می تواند اشخاصی را که اموال موضوع بند (۱) [ماده ۱۷](#) این قانون را نزد خود دارند مکلف نماید قبل از پرداخت یا تحویل اموال مزبور به وراث، مالیات متعلق را کسر و تا آخر ماه بعد از پرداخت به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز و مابقی آن را به وراث یا ذی نفعان دیگر پرداخت نمایند. در این صورت، اشخاص مذکور مکلفند مشخصات وراث یا ذی نفعان دیگر و مبالغ پرداختی را ظرف مدت مذکور به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام کنند.

۸ - سوالی درباره مالیات بر ارث دارید، مشاوره مالیاتی کسب و کار خود را از ما بگیرید!

[مشاوره مالیاتی](#)، به عنوان یکی از حوزه های تخصصی موسسه حسابدانان می تواند شما را در جلوگیری از تعلق جرایم و مجازات های مالیاتی یاری نماید. پنل مشاوره مالی و مالیاتی ما آماده پاسخگویی به کلیه سوالات شما در حوزه حسابداری، مالیات، بیمه، قانون کار و مباحث مربوطه به صورت آنلاین و حضوری می باشد.

برای ورود به پنل مشاوره مالیاتی و پرسیدن سوالات خود [اینجا](#) کلیک کنید.

[فهرست کامل مقالات](#)